Joernalistiek
Janus

Nommer 4 | Nuusbrief | November 2005

Al gehoor van *Crazier*straat?

Crozierstraat 26 is onlangs gerestoureer -- struktureel was sy amper 'n bouval -- en haar inwoners het in die proses deur diepe waters -- nee, maak dit stof -- gegaan. Maar, soos alle goeie joernaliste, het hulle die slagveld oorleef om die storie te kan vertel.

'n Tyd lank was daar net 'n stofwolk waar jy veronderstel was om Crozierstraat 26 te vind.

Maar eintlik, om eerlik te wees, was dit meer as ooit *Crazier*straat - soos wat die joernalistiekstudente na hul straat verwys. ('n Beskrywing wat natuurlik van alle waarheid verstoke is, en wat by geen ordentlike bron bevestig kon word nie.)

Nietemin. Die statige ou Eduardiaanse dame het so te sê in haar naakte waarheid gestaan. In die proses om 'n totale *make-over* te kry, moes sy eers met die grootste nederigheid die wêreld in haar *undies* in die oë kyk.

En wat oor 'n wintervakansie sou gebeur, het uiteindelik ietwat langer geduur. Soos wat almal wat al laat bou het, sal weet. In 'n stadium het haar daaglikse gebruikers, letterlik al tandeknersend, die stof was immers *oral*, gehoop die bouersvakansie sal uitkoms bring.

Die restoureerders het ingetrek toe die studente op die laaste dag van die kwartaal uittrek. Ja, letterlik uittrek, hulle sê mos hulle moet net hul tandeborsel en pantoffels bring, dan slaap hulle sommer daar. Maar daarin steek daar ook geen waarheid nie.

En as die personeel geweet het wat wag, het hulle ook uitgetrek.

Maar, om darem gebalanseerd, billik en waarheidsgetrou te kan rapporteer: selfs die bouers het nie besef wat wag nie.

Want toe hulle aan ons statige dame begin kap, toe gooi sy al wat fatsoenlikheid is af, en wikkel daar in haar rousteen-glorie.

Die assesseerders het gemeen hulle gaan 'n sekere hoeveelheid pleister moet afkap waar die mure tekens van "fatigue" getoon het. Maar toe hulle begin kap, toe val alles sommer af. En nie hoe nie, dit wys toe ons gebou het eintlik net op die TLC van sy gebruikers staande gebly.

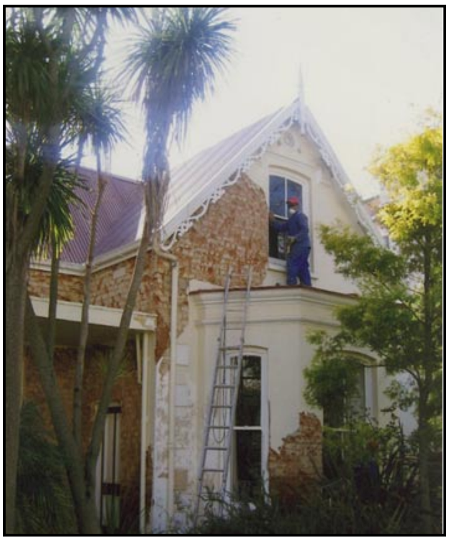

Want toe die pleister waai, toe wys die krake - sommige plekke kon jy jou hand insteek so wyd was dit.

En onthou, dis rousteen, nie baksteen nie. Ongebakte stene dus. Wat blykbaar sommer met die klei uit die leivoor opmekaar gemessel is, want as jy naby gekyk het, kon jy die grasssprietjies en stokkies in die klei sien. S'true.

Huis Protea, soos sy lank, en plek-plek steeds, bekend is, staan al meer as 'n eeu aan Crozierstraat. 'n Jaar of wat jonger as haar Victoriaanse susters wat net langs haar staan, en waarvan die jaartal as die einde van die 1890's aangedui word, is ons rits geboue ook bekend as die "Universiteitshuise". En as Onderhoud se manne hier aankom, dan hoor ons hulle praat van die "Trein".

Joernalistiek is al sedert einde 1977 in die gebou, toe voorberei is vir die eerste klas se inname in Februarie die volgende jaar. Ons departement het letterlik met 'n knal begin, toe 'n ontploffing byna noodlottige gevolge vir 'n werker gehad het. En die eerste professor legendaries

uitgeroep het "Bel Die Burger!", maar dit darem opgevolg het "En 'n ambulans!"

As Protea vir die voorafgaande driekwarteeu besig was - sy was in 'n stadium 'n losieshuis vir studente - het dit sedertdien gegons. Maar miskien is dit goed dat sy nie al haar geheime verklap nie. Daar is dalk net 'n paar oud-studente wat daarop sal aandring dat die gedeelte oor hul eskapades uit konteks aangehaal word.

Ons pragtige gebou is nou 'n *nuwe* ou gebou. Crozierstraat 26 het 'n tweede asem gekry. Die rekenaars neurie in die nuuskantoor soos wat die tikmasjiene destyds gekletter het. Studente is nog steeds kampioene as dit by *moan* kom. En nou, met lentetyd, kreun die lukwartboom in die agtertuin met haar vrag goue vruggies, met honger studente wat teetyd steeds soos 'n klomp spreeus aan haar takke hang.

Vir diegene wat wil kom kuier: wees welkom. Protea, Crozierstraat 26, die Departement Joernalistiek, wag julle in in 'n blinknuwe voorkoms.

Lizette Rabe

Van die alumni-koördineerder

Dit wil voorkom asof *Janus 3* meer alumni bereik het as die eerste uitgawe. Elke uitgawe word volgens 'n bestaande verspreidingslys uitgestuur – maak asseblief seker dat ons jou nuutste inligting het. Verder word daar gepoog om op spesifieke temas te fokus (hierdie een: alumni versprei oor die aardbol en tokkelokke en Crozierstraat – nie almal reageer op versoeke nie, maar bydraes word met dank ontvang.

Leona Amoraal

IN HIERDIE UITGAWE

Marita van der Vyver uit Frankryk 3
Roline van Zyl uit China 4-5
Cobus Heyl uit Kenia 10-12
Van die kweekskool tot Crozierstraat 7-8
Sangers van Crozierstraat 6

KLAS VAN 1979

Uitvoerende hoof van KFO

As tweedejaar musiekstudent het ek op aandrang van skoolklasmaat Etienne van Heerden begin om musiekrubrieke vir *Eikestadnuus* te skryf en toe ek deel van prof Piet Cillié se tweede groep joernalistiekstudente geword het, was ek ook hoofredakteur van *Die Matie*. Begin my loopbaan by Die Burger (Irna, Rachelle, Marita, Christelle ... lyk my ons het maar destyds almal by Naspers begin!) en word gaandeweg deel van die Kunsredaksie. In 1983/84 kry ek 'n nagraadse studiebeurs van die Rotarier Stigting en doen my meestersgraad in Joernalistiek aan die Universiteit van Missouri in Columbia, die oudste Joernalistiekeskool in die wêreld. Keer terug na *Die Burger* en sluit in 1988 by Irna van Zyl aan as assistent-redakteur van *De Kat*. In 1991 kom ek terug Kaap toe as Direkteur van die Oude Meester Stigting vir die Uitvoerende Kunste op Stellenbosch. Aan die einde van 2000 word ek die Uitvoerende Hoof van die Kaapse Filharmoniese Orkes, waar ek nog steeds is. Ek staan nog met een voet in die joernalistiek ... het nog 'n musiekrubriek in *Die Burger* en skryf gereeld artikels en so meer. Was nog altyd met een voet in die musiek en 'n ander in die joernalistiek ... en so sal dit sekerlik bly, ten spyte van al die bestuurs- en sakevernuf wat my huidige posisie benodig. Ek het onlangs (bloot vir die nuuskierigheid, natuurlik) 'n uitgebreide aanlegstoets via 'n Amerikaanse Instituut gedoen. Die uitslag was nie 'n verrassing nie: "Journalism and Writing" met 'n subkategorie "Technical Writing". Dis presies waar ek myself bevind. Maak mens die regte keuses, of word die regte keuses vir jou gemaak?

Louis Heyneman

Constant Steyn van *Volksblad*

Een van die snaaksste insidente van my jaar in die joernalistiekklas, het nogal met ons tik-klasse te make! En die toneel het hom 'n hele paar keer herhaal. Ek en Niel du Bois het langs mekaar gesit. Wanneer tikjuffrou Amoraal ons 'n tiktoets laat doen het, het ek en Niel so stilletjies moontlik 'n reëltjie of wat vooruit "gesteel" sodat ons darem 'n (natuurlik skelm en onregverdige) voorsprong kon kry bo die vinniger tikkers in die klas. Ongelukkig het dit veral vir Niel weinig gehelp. Op die bevel "Begin!" het hy so verwoed weggespring dat die letter-armpies (weet nie wat noem 'n mens daardie goed nie!) erg verstrengel geraak het. Ná die gesukkel om die goed weer los te kry, was die voorsprong wat hy opgebou het, lankal daarmee heen....

Ek dink my hopelose Engels het ook vir heelwat snaakse oomblikke gesorg. (Michèle Alexander sal sekerlik onthou van die onderhoud wat sy met my moes voer, of ek met haar - kan nie lekker onthou nie.)

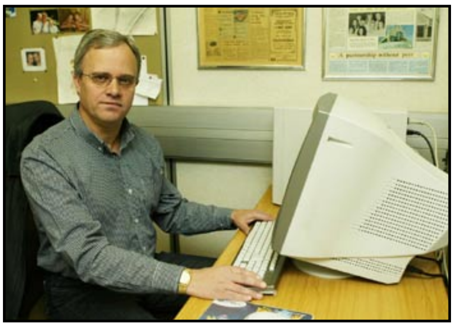

Ek het in 1980 by *Vaalweekblad* op Vanderbijlpark ingeval, saam met 1979-klasmaat Alex Barnard. My vyf jaar daar was 'n goeie leerskool - het letterlik alles gedoen: was verslaggewer-fotograaf, sportskrywer, motorskrywer en later subredakteur. In April 1985 het ek by *Volksblad* in Bloemfontein as verslaggewer begin werk. Ek is steeds by *Volksblad* en was van Maart 1999 assistent-redakteur. In September 2004 word ek *Volksblad* se verteenwoordiger in die Interface24-projekspan wat die oorskakeling van Media24 se koerante na die Eidos-publikasiestelsel beplan en deurvoer. Was sedert vroeg 2005 lid van die span opleiers wat *Son* en *Die Burger* se redaksielede vir die nuwe stelsel opgelei het. Is nou besig om *Volksblad* se oorskakeling na genoemde stelsel te beplan en te koördineer.

Is tans lid van die Sentrale Universiteit vir Tegnologie se advieskomitee oor BTech, MTech en DTech in Taalpraktyk. Is as hoofredaksielid onder meer taalredakteur.

Ek is in 1988 met Hester Loubser getroud. Tans is sy medeprofessor en programdirekteur Verbruikerswetenskap aan die Universiteit van die Vrystaat. Ons het twee dogters, Sanet (graad 9) en Constanze (graad 8). Sanet wil ook graag joernalis word en is reeds redakteur van haar skool se koerant.

Ns. Ek het in die April-skoolvakansie gou by Protea kom inloer. Ek hou nogal van daardie solder-werkplek!

†Patricia McMagh (1912-2005)

Dr McMagh, wie se verbintenis met Stellenbosch van 1946 dateer, is op 19 September, knap voor haar 93ste verjaardag, aan 'n hartaanval in Avondrust, Nuweland, oorlede.

As student het sy 'n noue verbintenis gehad met prof G G Cillié, ouddosent in opvoedkundige filosofie, en sy broer, prof Piet Cillié. In haar ongepubliseerde outobiografie wat sy in 1986 voltooi het, verwys sy met agting na die Cillié-broers en hoe gesprekke met hulle haar tot 'n diepe insig in die psige van die Afrikaner en sy strewes gelei het.

Nadat sy die graad MEd met hoogste lof behaal het, het sy 'n oorsese studiebeurs aan die Universiteit van Londen gestudeer. Sy het in 1949 die eerste Suid-Afrikaanse vrou geword wat 'n doktorsgraad in die opvoedkunde verwerf het. Daarna het sy aan die Universiteit van Stellenbosch Engels, as tweede taal, aan onderwysstudente gedoseer. Sy het haar beywer om veral die probleme wat Afrikaanssprekendes met Engels het, op te los. Hiervoor het sy spesiale handleidings geskryf en is sy as wêreldkundige gerespekteer.

Dr Pat was in 1978 verbonde aan die departement

As Matie-student het sy haar daarvoor beywer dat graduandi akademiese drag by gradeplegtighede dra. Haar eerste verslag en pleidooi hiervoor, terwyl sy lid van die studenteraad was, is afgeskiet. Maar nadat sy en 'n medestudent, Andrew Murray, besluit het om met die toekenning van hul grade 'n toga te dra, het die gebruik die jaar daarna 'n instelling geword.

Die Burger, 8 Oktober 2005 - artikel geskryf deur Amanda Botha

Afrikaners is plesierig – selfs in Provence

Volgens hardnekkige gerugte bedryf ek deesdae ’n gastehuis op die Franse platteland, in die sonnige suide, tussen wingerde en olyfboorde. Ek word gereeld gekontak deur geesdriftige Suid-Afrikaners wat ’n nag of twee in my ‘B & B’ wil kom bly.

Laat ek dit dus duidelik stel, eens en vir altyd. Ek het nie ’n gastehuis nie, ek verskaf nie ontbyt aan vreemdelinge nie, ek het nie genoeg tyd of energie om ander mense se beddens op te maak nie. Baie dae kry ek nie eens kans om my eie op te maak nie.

Wat ek wel het, is ’n klein studio langs ons huis, in ’n gerestoureerde waenhuis, wat toeriste per week kan huur. Waar hulle hulle eie beddens kan opmaak – of onopgemaak kan los, as hulle wil, waarom nie – en hulle eie kos kan maak. ’n Selfsorgwoonstel, soos dit in die gasvryheidsbedryf genoem word.

Anders gestel, die luiaard se manier om daardie befaamde bedryf te betree.

Ons het dit gedoen bloot om ons te help om die banklening op ons bejaarde kliphuis af te betaal. Nie juis borrelend van geesdrif nie, nie lus om dwarsdeur die somerseisoen te glimlag vir gaste wat ons van g’n kant af ken nie, taamlik benoud oor die uitwerking op ons gesinslewe. (Sal ons nog uit volle bors op mekaar kan skreeu en ongeïnhibeerd aan etenstafel kan baklei?) En nou, drie jaar en dosyne gaste later, moet ek erken die proses was tot dusver een van veel vreugde en min verdriet. En wat dit ook al verder is, dis beslis nooit vervelig nie.

Die grootste frustrasie is, soos altyd, die Franse administrasie. Iewers agter ’n vaal lessenaar sit vermoedelik ’n vaal amptenaar wie se vernaamste taak dit is om elke maand nuwe maniere uit te dink om toeriste van Afrika te ontmoedig om Frankryk toe te kom. Dit word al hoe moeiliker vir Suid-Afrikaners om in Frankryk toegelaat te word as hulle nie vooraf verslag kan lewer van presies waar, hoe en hoe laat hulle elke nag sal gaan slaap nie – met dokumentêre bewyse soos bevestiging van besprekings, kwitansies en stempels van munisipaliteite, getuigskrifte van gashere en allerhande ander nare papiere. En aangesien 90 persent van ons studio se huurders Suid-Afrikaners is, beteken dit dat ons papierwerk by die maand meer word.

Aan die einde van elke seisoen, wanneer die salige winterstilte aanbreek, heroorweeg ons dus ons opsies, soos hulle dit in die sakewêreld stel. Dit sal waarskynlik heelwat makliker wees om die studio eenvoudig op die lang duur te verhuur, aan ’n betroubare Franse burger wat hier in die omgewing werk eerder as aan ’n spul toeriste wat elke week verander. Dink net, sê ek vir my Franse man, dan hoef ek nooit weer beddegoed te was en te stryk vir mense wat ek nie ken nie, nooit weer Franse frases vir vreemdelinge te vertaal nie, nooit weer die glorie en die geheime van die Provençaalse kookkuns aan onbekendes te probeer openbaar nie.

Dink net, sê my man dan vir my, wat gaan van jou word sonder die volkoringbeskuit en Suid-Afrikaanse tydskrifte en al die ander *local is lekker*-dinge wat onbekende Suid-Afrikaners so gereeld vir jou aandra. En hy is mal daaroor om vir Afrikaanse gaste te kook, verseker hy my. ‘Julle is so ordentlik! Julle hou nooit op om asseblief en dankie te sê nie!’ En ons moet albei erken dat ons soms skandalig salig kuier saam met gaste wat ons eintlik van g’n kant af ken nie.

Soos die vier vroue van die Oos-Kaap en Bloemfontein wat onlangs ‘n veertigste verjaardag in Provence kom vier het. Hulle het hulle tafeltjie saans letterlik in die straat voor die huis gedek, kerse aangesteek vir die atmosfeer, en tot vroegoggend vir ons en ons bure vermaak met outydse Afrikaanse liedjies. Gelukkig is ons bure óf doof óf gaaf. Niemand het ooit gekla nie.

En dan herinner my man my weer aan die groep uit Saoedi-Arabië en Australië wat die vorige somer amper net so vrolik geraak het hier voor in die straat. En die gesin met die twee seuns uit Italië wat by ons geëet het op die aand toe ’n woeste donderstorm al die elektrisiteit op die dorp uitgeslaan het. (Dis miskien romanties om by kerslig te eet, maar dis bra moeilik om by kerslig te kook.) En tog het almal, selfs die kinders, op die ou end gesmul aan die Mediterreense *pistou*-sop wat my man so by kerslig op ’n gasplaat geprakseer het. En dan was daar die drie jong vroue van Zürich wat nooit ophou lag het nie. Al drie werk in die befaamde Switserse bankbedryf, daarom het ons verwag dat hulle, wel, minder sou lag. Meer soos bankiers sou optree.

Maar nou ja, hulle is nie werklik Switsers nie. Hulle is, soos al bogenoemde gaste, Suid-Afrikaners wat in ’n ander land woon en werk: die Midde-Ooste, Australië, Europa, net waar jy wil, sal jy deesdae Suid-Afrikaners vind. Dis omtrent die belangrikste les wat my drie jaar in die sogenaamde gasvryheidsbedryf my geleer het.

Die grootste verrassing was dat die meeste Suid-Afrikaners nogal gawe mense is. Of dalk is die beskrywing net van toepassing op dié wat die moeite doen om deur die platteland van Provence te reis, stadig per motor of per fiets van dorpie tot dorpie te kruie, met genoeg tyd vir pret langs die pad. Ek weet net dat die enigste wérklik onaangename gaste wat ons die afgelope drie jaar ontvang het, ’n rassistiese egpaar van België was.

O ja, en ’n ander keer was ons erg geskok deur die slordige toestand waarin ’n Franse egpaar die studio gelos het toe hulle die dag vertrek.

Maar met die Suid-Afrikaners het ons nie moeite nie. Gaaf sonder om familiêr of vulgêr te word, vol waardering vir die omgewing, en soos my man sê, hulle hou nooit op om asseblief en dankie te sê nie. As ons só na die saak kyk, is ek taamlik seker ek sal volgende somer weer beddegoed stryk vir vreemdelinge.
En solank hulle beskuit saambring en verder vir hulleself sorg, is dit tog ook nie te veel gevra nie, nè.

Marita van der Vyver
www.geocities.com/maritavandervyver

Roline se Chinese ervaring

Wo feichang xihuan Beijing – ek hou baie van Beijing, waar ons gesin nou ses weke woon. Dis herfs, die beste tyd. Mans, wat in die bedompige somer die voor- en agterpante van hul hemde oprol tot onder hul kieliebakke en met blink, kaal magies op die sypaadjies loop, is nou weer geklee en sit middagetes gemaklik op hul hurke met ‘n bakkie rys in die een hand en eetstokkies in die ander.

So ’n tipiese man sal vir ’n uur op sy hurke sit en eet en dan rustig opstaan en sy driewiel straat-af trap met ’n swaar vrag waterbottels of boumateriaal agterop. Hy sal sy weg vind tussen drie bane busse, vragmotors, motors, taxi’s van alle soorte, voetgangers, bromponies, gewone tweewiel-fietse en tienduisende voetgangers in verkeer waar daar (vir ’n Westerse nuweling) skynbaar geen reëls is nie, behalwe dat almal voorrang geniet, behalwe die een wat reguit vorentoe beweeg.

Die ryery in Beijing is erg: mnr. Wen, ons drywer, het in net meer as twee weke meer as 21 000 km net in die stad gery. Hy is omtrent 18 uur per dag, sewe dae per week, op die pad. Teen die tempo gaan die bussie 500 000 km binne ‘n jaar ry.

Die boulevards in die middestad is omsoom met lanings groen bome en die middelmannetjies kleurryk in die blom met rose, hibiskusse en alle bekende eenjariges, waaronder beddings vol geel en oranje Afrikaners. Fyntuin in die openbare sfeer is ondanks min water nog die in-ding.

Die doelbewuste massas boomaanplantings tussen die sirkelpaaie wat die verskillende dele van die reuse-stad skei en die verkeersvloei (probeer) aanhelp, laat dit plek-plek tussen die nimmereindigende bouwerk van beton, staal, glas en hyskrane wat 24:7-werk, soos ’n plattelandse woud lyk.

Op ’n rit na ’n vleisfabriek buite die vyfde sirkelpad vandeesweek het ons verby hektare appel-, peer-, pruim-, perske- en appelboorde gery, almal netjies met dubbele rye populiere afgebaken.

Herfoesmaanfees

Die lug van hierdie erg besoedelde stad is taamlik skoon en helder na onlangse, ongewone reën en ’n dag wat die wind gewaai het. Soveel so dat ons Saterdag, 18 September, saam met miljoene ander in China tydens die herfsoesmaanfees na ’n groot, bottergeel nuwe maan kon staar, en maankoekies met gesinslede en vriende deel terwyl die feesvierende menigte buite klappers skiet. Volgens oorlewering gedenk ons met hierdie fees hoe die Mongole duisende jare gelede ’n revolusie teen Han–oorheersers wou begin met versteekte taktiese briefies in die maankoekies.

Wat oor ons eie kampong-drumpel gekom het, was geskenke in pragtige verpakkings. Tradisioneel het elke maankoekie ’n heel, effens souterige duifeiergeel in die middel omring deur ’n baie ryk, soet beslag. Gesondheidsbewuste moderne smake het tot allerlei innoverende variasies op die tema gelei.

Te oordeel na die massa-uitstallings van spesiale promosies die afgelope drie weke in supermarkte, hou die bedryf ’n klomp mense aan die lewe. Dit lyk of veral die verpakkingsbedryf ’n slag slaan.

Chinese ekonomie

Die Chinese mark en ontwikkeling kan hoeka nie onderskat word nie. Op ’n beleggingsaanbieding in Suid-Afrika voor ons koms hierheen het ek onder meer die volgende aangeteken:

- “Billiton verdien 10 persent van sy omset in China,
- 19 persent van die wêreld se roomys word hier verkoop, en
- 40 persent van sy sement (dit kan ons elke dag sien!)”.

’n Week gelede lees ons hoe Europese lede van die Wêreldhandelsorganisasie met China skik oor die invoer van miljoene T-hemde en ander basiese produkte wat in Europese doeane-pakhuise vasgehou is. Een van die redes? Amerikaanse

katoenverbouers moet volgende jaar nog ’n mark vir *hul* produk hê! So klein en verweef het die wêreld geword.

Die wêreld trap China se drumpel inderdaad deur. In die ses weke wat ons hier is, was hier ’n parade van leiers deur die Groot Saal van die Volk aan Tiananmen-plein – Mugabe (vir wie geld gegee is om vir sy mense kos te gee), Clinton, Blair, leiers van Taiwannese politieke partye, en verskeie van oral in Asië. Om nie te praat nie van tientalle oudstryders wat van Rusland, Amerika, Indië en Brittanje ingevlieg is om die sestigste jaar van die beëindiging van die Weerstandsoorlog teen Japannese Aggressie en die Wêreldoorlog teen Fascisme te gedenk. So verwys die Chinese media na wat ons die Tweede Wêreldoorlog noem. Altyd in hoofletters.

China is ’n ervaring in hoofletters vir ’n Suid-Afrikaner, bloot op grond van die skaal van dinge. Die land is geografies enorm, met die laaste telling het hier sowat 1.3 miljard mense gewoon – in Chongqing alleen, ’n stad aan die Jangtse in die suidweste, is daar 30 miljoen mense (die hele Suid-Afrika het 45 miljoen!),

buite die dorpie Suzhou naby Shanghai in die ooste is daar ’n nywerheidspark so groot soos ’n reuse-stad – glo die mooiste en bes ontwikkelde ter wêreld. Ons het gister verby SAB se een aanleg aan die hoofpad gery. Verdere getuienis van skaal is die Groot Muur, die Dam in die Drie Skeurvalleie van die Jangtse, die 7000 begraafde kleisoldate in Xi’an…..

Woonplek

Op ’n persoonlike vlak woon ons, soos meeste buitelanders, in ’n kampong aan die noordoostelike buitewyke van Beijing waar ons seun aan een van verskeie internasionale skole sy matriek gaan skryf. Die kampong is ommuur met mooi tuine en gerieflike huise en is ’n gawe mengsel van ’n Suid-Afrikaanse gholflandgoed/ Avontura-oord/voorstedelike woonbuurt en, sê my seun, die ingang na ’n Suid-Afrikaanse casino! (Hier’s spuitfonteine by die klubhuis, kompleet met veiligheidswagte in uniform en ’n valbylhek, swembaddens buite en onderdak, tennisbane waar jy kyk en ’n gholf-oefenbaan om van te droom).

Oorkant die straat, waarheen ek en my man soms op ’n Saterdagmiddag fiets om by ’n Chinese supermarkie inkope te doen, sit mans buite in die stowwerige strate en mah-jong speel, kinders spring tou en speel tennis en ma’s en pa’s ry met babas op hul fietse. Smouse verkoop op die sypaadjies groente, vrugte, rou noedels, gaar vleis, dweile en emmers tussen die fietsherstel “winkels”, wat gewoonlik bestaan uit ’n lae bankie waarop ’n man sit, omring deur fietsonderdele, ‘n blik gereedskap en ’n lang ry wagtende klante. Soos in ons townships.

Die Van Zyl-familie het in China die Feng-familie geword. Ek heet Feng Ro Lan (*soos ’n orgidee*), my seun is Feng Bo Te (*spesiale eerste seun*), my dogter Feng Ro Lin (*mooie jaspis*) en my man, Feng Xi An, sê sy naam beteken eintlik niks.

Die vrou wat ons in die huis help, heet ook Feng en sy word ’n *ayi* genoem deur almal. Ayi Feng is volledig in beheer van die huishouding, kos, foon en voordeur. Sy was in die kombuis toe my seun op ons eerste dag in die huis sy vinger met ’n nuwe mes gesny het. Sy’t terstond op haar fiets gespring, straat-af gespoed en teruggekeer met ’n Chinese poeier-brousel wat kort tevore in oorloë en gevegte gebruik is vir soldate met koeël- en swaardwonde en wat met louwarm water of wyn (!) gedrink moes word, maar wat sy sommer net so op sy vinger omgekeer het – alles voor ek nog bewus geraak het van die ongeluk en die onderste verdieping kon haal met my magtelose bondeltjie watte – al noodhulp wat ek by my gehad het. Ek hanteer haar met groot respek.

Chinese taxi’s

Vir ’n buitelander is Beijing se taxi-bestuurders intimiderend, eenvoudig omdat hulle nie ’n woord Engels kan praat nie en sonder uitsondering nie weet waar die plek is waar jy wil wees nie, al gee jy hom ’n besigheidskaartjie met die Chinese adres en ’n padkaart in Chinees. Dis nog net die Italiaanse kaartjieverkoper op Florence se stasie in die vroeë jare tagtig wat vergelykbaar onbehulpsaam was! (Maar hom kon ek op die ou end met Latyn 1 en baie lyftaal sover kry om twee retoerkaartjies na Pisa te verkoop.)

Om dus die Wenyurivier in die noordoostelike Shunyi-distrik in ’n Y1.60-taxi oor te steek met Les 3 Algemeen Beskaafde Mandaryns, is ’n onherroeplike stap. Die rede waarom mens so ’n reis aanpak is eenvoudig om by Pinnacle Plaza uit te kom. Dit is naamlik ’n kleinhandelsentrum waar min of meer alle noodsaaklike produkte en dienste verhandel word. As jy nie elke keer ’n dagreis na een van die vier windrigtings aan een van die sirkelpaaie in die stad wil onderneem om ’n aartappelskiller of waslap of naellakverwyder of ’n tang of skroef te koop nie, moet jy weet hoe om by PP uit te kom. Daar’s die supermark Jenny

Lou’s, ’n kleremaakster, skoenmaker, supermark, kwekerytjie, Starbucks, ’n pizzeria, prentraammaker, ’n restaurant wat Thaise kos maak, ’n skone slaapster wat breekware verkoop as jy haar sover kan kry om haar oorfone te verwyder, Ruby die stoffeerder, ’n rekenaartoebehorewinkel en, les bes, ’n kliniek van die Beijing United Family Clinic. (Goeie diens, ons het verneem ons moet nog ingespuit word teen hondsdolheid, klem-in-die-kaak, ’n alfabet van hepatitis en Japannese muskiete.)

Na Les 6 AB Mandaryns is ek nou ’n assertiewe taxi-passasier wat kan groet, na die bot taxi-bestuurder se welstand verneem, verduidelik dat ek in Beijing woon, van Suid-Afrika kom en beslis nie van Amerika nie (‘n groot plus), en boonop hotagter en haarvoor kan beduie, mits ek weet waarheen ek op pad is, wat nie dikwels is nie.

Tuindienste

Tuindienste, kom ons agter, is ’n hoogs gespesialiseerde saak. Daar is ’n vriendelike jong vrou wat een keer per week met haar driewiel voor die huis kom stop, en die tuintjie met ’n rol dik tuinslange kom natlei wat sy by ’n groot kraan in die muur aan die kant van die huis inprop. Dan kom daar op ’n ander dag ’n man met ’n driewiel vol blou spuitkanne en hy spuit die bome en grasperk en rankrose teen die muur teen peste. Op ’n derde dag kom hier ’n meisie met ’n grafie en vurkie en krap ’n bietjie hier en daar in die grond – dit is die onkruidverwyderaar. Dag 4 is hier weer iemand anders met ’n driewiel waarop snoeiskêre aangery word – sy snoei ’n bietjie aan ’n paar takke en uitloopsels. En dan is daar ’n man wat ’n grassnyer op sy driewiel vervoer en so elke twee weke kom gras sny.

Môre is dit Les 7 AB Mandaryns en ek moet nog die dae van die week en maande se name leer. Tel darem al my geld in Chinees uit, vra vir afslag en maak beswaar as dinge te duur is!

Zaijian! (Wederom!)

Roline Hepburn

Joernalistiek se sangers

Sabina Mossolow

Twee-en twintig jaar nadat ek my Honneursgraad in Joernalistiek verwerf het, is die musiekwêreld die afgelope twintig jaar maar my voorland.

Na twee jaar as joernalis vir die Direktoraat Natuurbewaring en Toerisme in Windhoek, het ek weer Matie geword en 'n Hoër Lisensiaat in Musiekvoordrag in sang en my Honneursgraad in Musiek verwerf. Daarna is ek na Freiburg, Duitsland, waar ek aan die *Staatliche Hochschule für Musik* die diploma *Künstlerische Reifeprüfung* verwerf het. Nog voor ek my studies voltooi het, is ek 'n kontrak by die Freiburg Munisipale Teater aangebied, waar ek drie jaar as solis gesing het.

Aangesien ek nooit tevore in 'n opera gesing het nie en net basiese operaskoolopleiding gehad het, is ek maar in die diep kant ingegooi, sommer ook met 'n vuurdoop hier en daar. In my eerste jaar het ek feitlik elke derde aand op die verhoog gestaan in ses verskillende rolle wat ek daardie seisoen aangeleer het.

Ek sal drie besonder senutergende aande op die verhoog nooit vergeet nie: Nadat ek skaars drie maande opera gesing het, is ek gesmeek om op vier-en-twintig uur kennisgewing in te staan in die rol van Micaëla in Bizet se *Carmen*. (Aangesien daar reeds 'n dubbele besetting vir die rol bestaan het, het ek besluit om die rol in Frans maar self in te studeer, vir "in geval", en het dit dus geken, maar nooit volledig gesing nie.) Daardie aand het ek die rol vir die eerste keer gesing! Dit was Tweede Kersdag en onmoontlik om 'n plaasvervanger van elders te verkry.

'n Maand later is ek gevra of ek die rol van Fiordiligi in Mozart se *Così fan tutte* op openingsaand sou kon sing, indien die oorspronklike sangeres ongesteld was. Ek het die rol toe in 'n week se tyd uit my kop geleer en dit wel op 'n latere stadium gesing, sonder enige vorige orkesrepetisies.

My roldebuut as Violetta in Verdi se *La Traviata* het ook sonder enige vorige orkesrepetisie gesing. Dit was later die rol wat ek die meeste in my operaloopbaan gesing het.

Ná nege jaar in Europa het ek in die tweede helfde van 1996 weer na Suid-Afrika teruggekeer as vryskutsangeres, nie 'n maklike taak nie. Sedertdien het ek my maar op die liedsang toegespits, 'n musikale kleinkuns wat my na aan die hart lê. In 2003 het ek toe my Meestergraad in Musiek verwerf met 'n tesis oor die sangloopbaan van Nellie du Toit, wat sedert my studiejare my leermeesteres was en steeds is. Deesdae "boer" ek nog steeds "luidkeels" by my klavier – en my rekenaar. (Nie dat ek juis my eie resensies skryf nie, dit laat ek maar oor aan Gottfried Maas, my "buurman"-klasmaat – maar die joernalistieke agtergrond is nogal handig om programnotas te skryf!). Vir afleiding boer ek met organiese groente en kruie in my tuin. Ek wag in spanning op die dag wanneer ek uiteindelik op 'n Suid-Afrikaanse operaverhoog toegelaat word.

Sabina Mossolow

Die ander twee prima-donnas

'n Mens kan sê dat **Charlene Truter** van 'n vroeë ouderdom af geweet het wat sy wou wees, veral as jy na haar luister as sy sing. Maar, alles het eers op Universiteit begin, waar sy vanaf 1995 tot 1999 klassieke sang by die Stellenbosch Konservatorium geneem het, onder leiding van Magdalena Oosthuizen. Sy was ook 'n lid van die Stellenbosch Libertaskoor vanaf 1996 tot 1999. In 2002 het sy 'n solo-vertoning saam met die begeleier Bram Potgieter gedoen by die Zuid-Afrikaanse Fees in Vlaandere. (www.pasella.com)

Charlene was in die klas van 1999 en het in April vanjaar haar MPhil in Media-etiek behaal. Sy is tans 'n huishoudelike naam en is besig om 'n sangloopbaan te vestig – haar genre is Afrikaanse musiek.

Birgit Ottermann was in die klas van 1996. Sy het onder meer sanglesse by Magadalena Oosthuizen (US) en Sarita Stern (UK) geneem. Sy is tans in Engeland en hoop om, wanneer sy terugkom, 'n loopbaan in beide joernalistiek en musiek te kombineer

Opedag 2005

Met die jaarlikse opedag van die universiteit het **Charlene Truter** die departement se reklame behartig. Dit was vir al die leerders 'n voorreg om dié bekende gesig van die departement te sien.

Chantal Rutter (well-known e-tv personality) obtained an MPhil in Journalism and has embarked on a new career as a Strategic Communications Constultant – contact her at chantalr@telkomsa.net

Van die kweekskool tot Crozierstraat

Sportskrywer

Fanie Heyns is tans ’n vryskut-joernalis in Kaapstad en fokus hoofsaaklik op sport. Hy doen ook ook in assosiasie met ‘n media-konsultasiefirma in Milnerton skakelwerk. Fanie het nadat hy in 1985 die honneurskursus in joernalistiek op Stellenbosch voltooi het, by *Die Burger* gewerk tot aan die einde van 2002. Hy was onder andere kerksake-verslaggewer en was vir die laaste dekade van sy loopbaan by *Die Burger* spesialis-verslaggewer in krieket en tennis.

Hy het ‘n draai gemaak by die sogenaamde *Angels factory* in Dorpstraat, of in meer beskaafde terme, die Stellenbosse Kweekskool, voor hy die honneurskursus in joernalistiek afgehandel het.

Fanie is getroud met Corlette Hugo en hulle het ’n ses-maande-oue babadogter, Kirsten. Die egpaar woon in Mouillepunt.

Fanie Heyns (klas van 1985)

Illustreerder

Ek het tydens my teologiese studie al besef dié ding was ’n fout. En hoewel ek van mense hou, was die praktyk van die bediening nie beter nie. As ek die bediening nie verlaat het nie, was ek sonder twyfel lankal van my sinne gedryf. Die studie in die joernalistiek was vir my ’n ideale uitweg – binne ’n jaar kon ek ’n kwalifikasie hê waarmee ek ’n skeppende werk kon doen. Om op die ouderdom van 30 weer te studeer, was ook besonder lekker. Dit het na ’n tweede lewe gevoel!

Daarna het ek by SANLAM as grafiese redakteur grafiese ontwerp gedoen, veral bladuitleg en illustrasies vir interne kommunikasie. Ek het ’n deeltydse kursus in grafiese ontwerp (N6) by die Kaapse Technikon gevolg en binne vyf jaar soveel vryskutillustrasiewerk gehad dat ek besluit het om dit voltyds op eie stoom te doen.

Vandag is ek presies waar ek graag wil wees met ’n beroep. Ek illustreer hoofsaaklik kinderprenteboeke, maar

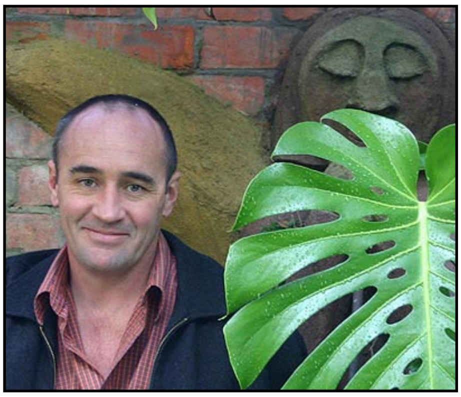

doen ook ander illustrasiewerk waarin ek sin het. Ek dink ek het nou so 65 boeke agter die blad. Van tyd tot tyd is daar tentoonstellings van my prente of tekeninge, wat altyd van ’n narratiewe aard is. *Hoi Hannelore en ander verhale* is my klein ateljee cum galerytjie in Stellenbosch waar ek werk en my prente verkoop.

Die prenteboekomgewing is ’n vriendelike en stimulerende een en ek verruil dit vir geen ander nie. Ek korrespondeer met illustreerders regoor die wêreld en probeer om so veel as moontlik deel te neem aan internasionale kompetisies, tentoonstellings en kongresse. Ek het verlede jaar ’n MA in beeldende kuns voltooi wat op prenteboekillustrasie gefokus het. Daarmee dink ek ek het nou ’n bietjie klaar geleer.

Die een ding wat ek nog hoop om te vermag, is om die besef te help tuisbring dat prenteboeke ’n uitdagende genre is wat nog nie naastenby na behore ontgin is in Suid-Afrika nie. Dis moeilik te begrype in ’n taamlik ongeletterde land, maar ek dink prenteboeke word onderskat deur al die rolspelers wat die lot daarvan kan help bepaal: die ministerie wat daarmee te doene het, die akademiese omgewing, die pers en ongelukkig die outeurs, illustreerders en uitgewerye self ook!

Piet Grobler (klas van 1990)

Joernalis by *Church of England*

As jy sê ‘kerkkoerant’ raak jou vriende skepties en jou ma trots. Baie soos die woord ‘Kweekskool’ – sy voelers streel, of maak seer of kielie tot histeriese lag. Nie een juis bedrywighede wat ’n ou met eerste ontmoeting aanpak nie.

Twee nasionale weekblaaie dien die koerantsug van Britte binne die kwynende Anglikaanse Kerk. *Church Times* en *The Church of England Newspaper*. Beide onafhanklik van die Kerk. Die eersgenoemde is op ’n kol nogal deur die Kerkbode met die heuningkwas bygedam oor sy skoon uitleg of iets.

Die ander een was my baas vir byna twee jaar. Gedurende my tyd by *The Church of England Newspaper* (CEN) het die redakteur, ’n bekwame Skot wat graag sý en ander se lewens op hul tone hou, die blad se verkope by algemene nuusstalletjies (in teenstelling met kerkagente) probeer verhoog. Ons konkurrente by *Church Times* het terselfdertyd meer kunssinnig en peinsend geraak. In die bokskryt van die ‘news stand’, delende rakke met poniekoerante en tydskrifte, kon ons nie daardie roete volg nie. ’n Vakuum het dus by ons ontstaan vir meer ‘sexy’ kerkstories. Met koppe wat skreeu en probeer gedraai word – en veral stories wat ‘opgetel’ word deur groot dagblaaie soos die *Daily Telegraph* en later *The Times*, wat beide polities nader aan ons gevoel het as byvoorbeeld *The Guardian*; veral rakende die groot storie van 2003/2004 - die benoeming van Jeffrey John, ’n gay teoloog en senior leraar, as wyksbiskop van Reading, Oxford-wyk.

“’n Vakuum het dus by ons ontstaan vir meer ‘sexy’ kerkstories.”

Die ‘optel’ van ’n CEN-storie in hierdie blaaie, wat tot soveel as 86 keer ons sirkulasiesyfer het in die geval van die *Sunday Times* byvoorbeeld, met sy 1338616, is gesien as ’n soort vindikasie vir verslae oor kleinerige, nis-erige nuus in en om die aanbiddingsplekke van ’n taamlik sekulêre samelewing.

Dít wat die statige, wel-prekendes van Stellenbosch-Dorpstraat my van Calvinisme geleer het, moes tragies buite spel bly vir groot dele van die wedstryd daar bo, so na aan Rome, maar die greep van Stellenbosch-Crozierstraat was ferm – veral in die inkarnasie van oud-klasmaats Pierre du Bois by die *Watford Observer* en Heather D’Alton by *Money Week* in Londen.

Le Roux Schoeman (klas van 2001)

Degree in Theology in Maidstone

As we all know, life consists of a lot more than work and play. I've had an inkling of this "more" for most of my life, but decided in September 2004 to finally find out. It meant resigning my journo job at a community newspaper, leaving home and South Africa, and diving into a country and studying a course that I'm learning to embrace.

The country is the UK (more specifically Maidstone, a town in the beautiful area of Kent), and the course is a BA Theology degree. Our first year is termed *'Year of Training'* which sums up our exposure as students to the widest variety of subjects (not just theological), situations and elements of ourselves and others from which to learn, receive training, and simply just do the most insane and wildest things possible.

I've learnt to live on the edge (in faith, I might add) and to enjoy every second of this life, with all its ups and downs, so that I go to my grave empty, with nothing left to give. At the minute I am doing the second year of my degree, learning leadership whilst serving as a student leader with pastoral care over our new group of first years, and loving this privilege.

For more information, check out our website at www.yearoftraining.co.uk. And yes, I am still very much involved in the media, probably more so these days and in a wider variety of areas. I do copy writing and editing for local design companies, our Bible School, the Training Centre and our church, as well as website management and keeping my pen on a variety of articles aimed at different publications. There is no five year plan anymore, but for the next few years I am in England, living the abundant life that Jesus died for, learning always, and enjoying the ride. *LeeAnne Pratt (class of 2002)*

Van die Intifada tot die *township*

Ek het met groot ywer by *Beeld* aangesluit in 1996 en gevorder tot hoof van 'n buitekantoor (Nelspruit). Julle sal die tyd van "Mamparalanga" onthou - ek was daar. Maar ná vier jaar in die koerantwese het ek gevoel 'n ou roeping klop weer aan my deur.

Ek het jare lank geloop met 'n passie vir aanbidding en 'n begeerte om die armes en weduwees van hulp te probeer wees. Die gevolg is dat ek 'n jaar lank by 'n gebedshuis in Jerusalem gewerk het, darem so min of meer in die joernalistieke lyn. 'n Paar tydskrifte en 'n boek moes die lig sien, en ek het skouer aan die wiel gesit. In die heilige stad is ek heel verras toe ek die liefde van my lewe ontmoet het, en na 'n jaar getroud is! Na die tydjie in die brandpunt van die Midde-Ooste - die *Intifada* het uitgebreek terwyl ek daar was - ons moes lekker 'n slag of wat brandende buitebande "dodge" – was dit terug Kaap toe om hier verder te werk om die roeping te realiseer.

Na vyf jaar van daaglikse gebeds- en aanbiddingstye, die aanbied van weeklikse opleiding in aanbidding en gebed, is dit nou weer tyd vir aanskuif. Ek en Mimi vertrek in Desember na 'n plaas in Gordonsbaai, waar ons ons lewenstyl van gebed gaan koppel aan werkskepping, vaardigheidsopleiding en werk onder "youth at risk" in die Kaap se *townships*. Ons gaan soek hulle daar waar dit beroerd gaan, waar min of geen huise is nie en waar opvoeding bykans nie bestaan nie. Dan bring ons hulle plaas toe vir so vyf kampe per jaar, om 'n langtermyn pad te begin stap. Die bevrediging om te sien hoe 'n tiener *smile* as hy vir die eerste keer in sy lewe 'n berg klim en dit nogal regkry ook, is eindeloos. Des te meer as hy na 'n naweek begin glo dat sy lewe nie hoef stil te staan by sy pa wat hom met 'n mes aangeval het nie, maar dat sy Vader se arms oop en liefdevol is.

Volgende jaar jeuk ek om weer agter die boeke in te klim. Daar is 'n interessante MPhil in Teologie wat ek wil aanpak.

En joernalistiek? Dis dalk 'n ou roeping wat op sy beurt weer sy stem gaan laat hoor, maar nie voltyds nie. Ek het juis nou die dag weer begin foto's neem...

Johan de Meyer (klas van 1995)

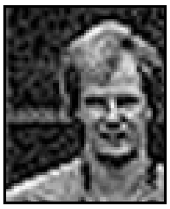

n die klas van 1985 was drie studente met 'n Teologiese agtergrond. Hulle was **André du Toit**, Jan Hanekom* en Fanie Heyns. André is 'n Direkteur van Ontwikkeling by die Hugenote Kollege op Wellington en is met 'n klasmaat, Sandra Kleynhans, getroud.

Marius Greeff (klas van 1984) is predikant in Jacobsdal, maar doen ook vryskutwerk vir *Lig* en die blokkiesraaisels vir *Insig* en *Farmer's Weekly.*

Skaars virus eis lewe van Jan Hanekom

Jan Hanekom, waarskynlik die grootste praktiese sendingkenner in Suid-Afrika, is in 1997 op 36-jarige ouderdom oorlede nadat hy onverwags siek geword het op 'n byeenkoms van 25 sendingleiers van suidelike Afrika.

Jan het 'n virus met baie ongewone simptome gehad en is oorlede aan sistemiese versaking weens infeksie. Hy was langer as twee weke in 'n koma en op nierdialise.

Hy het 'n lisensiaat in teologie, 'n meestersgraad in sendingwetenskap en 'n honneursgraad in joernalistiek verwerf. Die NG Gemeente Stellenbosch-Wes het hom na die Seychelle gestuur, waar hy vir twee jaar as programmaker en joernalis vir Radio Feba, 'n sendingradiostasie, gewerk het. Hy was ook vir ses jaar verbonde aan die Hofmeyr Sendingsentrum op Stellenbosch.

Jan het 'n groot rol gespeel met 'n sending-inligtingdiens aan gemeentes en voornemende sendeling.

(Die Burger, Oktober 1997)

Alumni in Afrika

Sheryl Katz in Jerusalem

After finishing journalism at Stellenbosch in 1994, I spent some wonderful years as TV & Radio Editor at the ***Argus***. In 1997 I decided it was time for a change and moved to Israel where I worked at the ***Jerusalem Post*** for two years doing layout and editing.

My career took off when I was hired as senior editor of the ***Rapaport Diamond Report***, the largest trade magazine in the diamond industry. Extensive travel took me to the diamond mines in Botswana, where I met the much touted Kalahari Bushmen; to the biggest industry trade show in Las Vegas; to Antwerp's diamond district; to Russia at the invitation of state mining giant Alrosa; and to the Democratic Republic of Congo.

A highlight was a trip to Sierra Leone where I interviewed former RUF rebels, photographed child-labourers, camped at a UN army base, spent time at an amputee camp in Freetown, witnessed illicit diamond deals, traveled with a monkey, and was threatened with female circumcision.

I have interviewed and/or met most of the major industry players from government heads to NGO's, and covered almost every international diamond congress. Still not being one to rest on my laurels, I left Rapaport after three years and recently joined MarketDirect Business Communications – a small company in the industry with a large and important client base.

I am now managing editor of ***InColor*** – the International Colored Gemstone Association's bi-monthly publication; senior editor of the international ***Israel Diamonds*** magazine; and contributing editor of ***Diamonds & Gold of Russia*** magazine and write features and news for many others. We also do marketing and PR which I decided would be a good skill to learn.

So friends, my hands are full and they're about to become fuller as my husband and I are expecting a baby! Where's that red bull?

Sheryl Katz (Class of 1994)

Of Oarsmen and African Beasts

Waldimar Pelser travelled to Zambia to witness a unique clash on a mighty river

The scene was set on September 24 against the awesome backdrop of the Victoria Falls, in conditions that defied belief, and heat that paralysed even the strong. The plot was spicy: cameraderie, competition, meta-colonial discourses, testosterone. And the event surreal: a proper regatta on the Zambesi river in Zambia.

On the river... eights from Oxford and Cambridge consisting only of current or former Blues, flanked by the universities of Cape Town, Rhodes, and Johannesburg.

On the river cruiser... a group of journalists spoilt rotten, sipping G&Ts, munching on petite sandwiches, waited upon by a legion of locals in crisp white gear.

On the programme... 500m sprints for the boys and girls, and the 2000m that would steal the show.

And in the river... Four hippo's snorting surf as four-times-eight girls in lycra sped past; one full-size crocodile, blinking above the surface, tightening its sinews below, waiting for the men to start sweating in wafer-thin racing boats built to withstand, when on the Thames, little more than an encounter with a couple, at most, of Her Majesty's snake-necked swans.

Proudly, and unexpectedly, the University of Jo'burg carried the day in the men's 2000m, but while Jo'burg got the trophy, everyone had stories to take home.

These were stories of the riflemen who tracked all rowers all week on speed boats in case someone caught a crab, got hurled into the dark water, and got caught in the jaws of an animal spectator; of the beauty of this distinguished sport, practised a few hundred metres upstream of the biggest curtain of water on the planet; of the flags of Britain, South Africa and Zambia, flapping rythmically in the afternoon wind; and perhaps also of the irony of it all.

The regatta, here, now, celebrated the sighting in 1855 of the mighty waterfall by the British adventurer David Livingstone and the foundation of the town with the same name; it celebrated the legitimately contested legacy of the so-called "first" sighting, the settlement, and the lifestyle we so effortlessly recreated: shaded from the warm African sun, refreshed by the drink in hand, served by locals who may have been able to mistake the sport and the crowd for that of 100 years ago . . . and captivated by the sight of rowers winning, and losing.

Waldimar Pelser (class of 2000)

Hello from Nairobi, Kenya

Cobus Heyl

When Mrs. Amoraal contacted me to write a few words on life in Kenya, a dear friend and Stellenbosch Journalism alumnus Class of 1993 suggested I write it in shorthand. I would have followed her advice, Mrs. Amoraal, if only I could find the function on my keyboard!

I moved to Nairobi at the end of last year, after a short visit to the city a month or so earlier to see whether I wanted to go through with the posting to East Africa.

I think I knew by then I would, but the three days in Nairobi convinced me I should. It is a thriving, viby and *real* African city – a place where you can quite easily carve out a quality life.

I work as GM for East African Magazines (EAM), a joint venture between Media24 (Naspers) and Nation Media Group, the largest independent media group in East Africa with interests in newspapers, radio, TV and magazines in Kenya, Uganda and Tanzania.

On the South African side, Douw Steyn, now CEO of Media24 Africa, John Relihan, Publisher of Media24 Family Magazines, and Marí Lategan, Publisher of Media24 and another Stellenbosch Journalism alumni Class of 1993, were instrumental in setting up the business earlier in 2004.

EAM currently publishes two magazines in East Africa, *Drum East Africa* and *True Love East Africa* under licence of its South African parent brands. The magazines are distributed in Kenya (about 80% of the market), Uganda and Tanzania (about 20% of the market).

We have local editors for each magazine, each with their own editorial teams, a sales team, circulation and market development manager and financial and admin people based in Nairobi.

Production of the magazines is done in South Africa. *True Love* is printed in SA and then flown to Kenya for distribution, while *Drum* is printed here in Kenya.

With the above venture, and Media24 Africa's venture in Nigeria, Media24 has taken the leap to become a truly African media company. This has meant for me, and I believe for others involved in the Media24 Africa ventures, an opportunity for one helluva ride, full of ups and downs, at times with utter frustration, at times with complete fulfillment and at times with a lot of fun.

Shopping centre: Dhuka shops on the streets in a Nairobi suburb.

Picture: Desmond Thompson, Media24 Africa

Sun-'n-Sand: Camel rides on one of Mombasa's Beaches.

Picture: Desmond Thompson, Media24 Africa

Africa as a single market

Unbelievably, it is still a common mistake for foreign investors in Africa to view the market as a single market; or, in the case of many South Africans, in similar terms to our own back home ("We are from Africa, so things must work like in South Africa").

While it is true that one fantastically finds golden threads running through many African countries, from a work perspective, it cannot be viewed as a single market place.

To try and explain the differences outside of context is sometimes rather hard.

It is in the culture. It is in the way things are done. It is in consumption habits. It is in the nuances of every day life.

And it is most definitely not "wrong". It just is and you, as an investor, have to try and understand it and deal with it. You have to open your mind to every little insight.

The East African market place

Just as Africa is not a single market, the East African media market is equally interesting (In this sense, our partnership with Nation Media Group is an important one, not only infrastructure-wise and from a political and socio-political perspective, but also because it offers as direct access

Bicycle taxis: you find several of these in the Kenya countryside. The “drivers” must be very fit. Some of the routes of 20 km plus with the “clients” on the back.

Picture: Desmond Thompson, Media24 Africa

Giraffe with city backdrop: the Nairobi National Park is right next to the city. This is a typical view inside of the park.

Picture: Desmond Thompson, Media24 Africa

Mount Kenya: Africa’s second highest peak. Mt Kenya straddles the equator.

Picture: Desmond Thompson, Media24 Africa

to powerful local market knowledge and expertise).

While there may be common threads between the Kenyan, Ugandan and Tanzanian market place, there are big differences as well (there are even differences of habit between different tribes, well-known to the local people, in the same countries).

There are differences in language.

While Ugandans and Kenyans are fluent in English and speak a good Kiswahili, Tanzanians speak mostly Kiswahili (the language of their education system). This is projected in their media habits, with Kiswahili language products in Tanzania outselling English language products.

(In probably the most apt description I have seen of the difference between the Kiswahili of Kenya and of Tanzania, an American author said comparing the two would be like comparing Queen’s English to the English spoken in the Bronx).

There are differences in their media of choice.

In Uganda radio is by far the most popular medium. In Kenya TV and newspapers are neck and neck (*The Daily Nation* newspaper sells upwards of 200,000, sometimes 300,000 copies per day) and in Tanzania, where broadcasting started in 1983 compared to Kenya’s 1964, it is TV (an interesting anecdote from there is the fact that Kiswahili newspapers often carry translations of the evenings English soaps for its readers – readers who do not follow English quite so well can therefore rely on their newspaper to get the gist of the story).

You will notice that I have not listed magazines in there. That is simply because magazines, because of a variety of historic reasons, are not yet mainstream media in East Africa. It is, however, a developing industry, development we hope to assist.

There are differences in their outlook.

Ugandans are generally liberal, Kenyans middle of the road and Tanzanians conservative. Ugandans will not mind a bit of nudity, Kenyans will look at it in private and Tanzanians will tut-tut-tut and look away.

The Ugandans, for instance, have a tabloid called the *Red Pepper*, full of explicit material, which has grown in the last two years from a weekly to twice a week to a daily. It is now reportedly (it is very difficult to get actual numbers in the market) the second biggest selling newspaper in the country with about 25,000 copies a day.

If it were published in Kenya, Kenyans won’t admit buying the newspaper. In Tanzania they won’t look at it.

There are differences in how the neighbours view one another.

Recently a number of high profile Kenyans (including staff from Nation Media Group – senior editorial, sales and support staff) were kicked out of Tanzania.

Officially, problems with work permits were given as the reason. In Kenya the belief on the street is that Tanzanians are xenophobic about Kenyans, amongst other things because of international companies’ in Tanzania’s inclination to rather appoint the more fluent English-speaking Kenyans than local Tanzanians who are not as proficient in the language.

Some Kenyans also believe themselves harder-working than Tanzanians, something that obviously do not endear them to their neighbours (when I asked two senior staff members at EAM about this when writing this letter, it developed into quite a debate with two definite camps about the issue).

Freedom of the press

In Kenya the press is fairly free and there is robust debate (*The Daily Nation’s* cartoonist is, by the way, one of the best I have witnessed). Subtle and not so subtle forms of suppression, however, do occur.

For an example of not so subtle intimidation one can think back to a story earlier this year when First Lady Lucy Kibaki stormed Nation Centre’s broadcasting studios with her security guards because she was upset about Nation TV’s coverage of her on a breaking news story that weekend. She basically ‘took over’ the station’s broadcasting for a good few hours.”

In Tanzania the press is probably a little less free. I have referred to how senior staff of Nation Media was kicked

out of Tanzania recently – some in Kenya have questioned what role protection of government press interests might have played in the decision.

In Uganda Nation's radio station was closed about a month ago by the government and the DJ charged in court for "inciting feelings against the government".

The station's "sin" was to broadcast a programme in which the DJ asked listeners to phone in with their views on whether it was right for the government to declare a public holiday upon the death of Sudanese first vice-president John Garang in a helicopter crash.

Generally, however, I was pleasantly surprised by the quality of media and of media people in the region.

Life in Kenya

I have mentioned before that Kenya is a good place to be. Reasons include:

- People have not forgotten how to appreciate *Africa* and live almost literally every moment to the fullest;
- The scenic beauty and the opportunity to travel into the Rift Valley, to the Highlands, coast or great lakes region; and
- The fact that the country has come some way since independence is relatively free of the racial tension inherent to some of daily exchanges in South Africa

At the same time, my time here has again made me realize how proud we can be of South Africa; proud of:

- Our constitution;
- What we have achieved since 1994;
- Our credentials as a leading economic powerhouse on the continent (look at this from another perspective: Joburg has established serious credentials as the new shopping destination of choice for East Africans, outstripping places like London and Dubai;
- The country's natural beauty;
- Our sports teams (although I suppose not Bafana Bafana at the moment)
- The people, etc.

We should try never to forget that we have reason to celebrate and *enjoy* South Africa and Africa.

Best regards

Cobus

It's a crawl: Nairobi city traffic.

Picture: Desmond Thompson, Media24 Africa

Persoonlik

- **George Claassen** is aangestel as buitengewone professor by die departement. Daarmee word sy bydrae tot wetenskap- en tegnologiejoernalistiek erken, asook sy pionierswerk as ombudsman.
- **Willem Jordaan** (1997) is in die nasionale ronde van die Vodacom se Joernalis van die Jaarkompetisie aangewys as die wenner in die afdeling vir rubriekskrywers.
- Baie geluk aan Willem Jordaan en sy vrou met die geboorte van 'n tweeling. **Andrew Collins** (1996) en sy vrou met die geboorte van hul tweelingseuns. **Oliver Power** (1996) en sy vrou met die geboorte van hul seun.
- **Lezél Amoraal** is besig met haar NOS deur UNISA en het 'n aanstelling as Geskiedenis-onderwyser by die HMS Bloemhof aanvaar.
- **Susan Samuel** en haar man, De Wet, het die stad verruil vir die platteland en het hulle intrek in 'n groot huis in Montagu geneem. De Wet is betrokke by die droëvrugtebedryf, Susan is besig om kind groot te maak en wil ook vryskutwerk doen.
- **Dirk Jordaan** van *Beeld* is die nuwe Rykie van Reenen-genoot. Hierdie pos is 'n jaarlikse sekondering. Hou dit in gedagte om jou ervaring in die praktyk oor te dra aan 'n aantal aspirant-joernaliste.
- **Jacolette Kloppers** (2001) is tans student aan die Universiteit van Tilburg en sal in die volgende *Janus* meer vertel hoe sy die Hollanders ervaar het. Óf hoe hulle haar ervaar het!
- **Liesl Pretorius** (2001) het ná 'n jaar in die akademie (Universiteit van Johannesburg) tog besluit dat haar joernalistiek-opleiding nie tevergeefs was nie en het 'n pos by die *Beeld*-span in Johannesburg aanvaar.
- **Dr Trengove** het op 13 November sy 83ste-verjaardag in goeie gesondheid geniet.